
Obsah

Úvod	7
1. SOCHY A POMNÍKY	9
1.1. Karlův most	10
1.2. Staré Město	30
1.3. Nové Město	35
1.4. Malá Strana	50
1.5. Hradčany	60
1.6. Vyšehrad	74
1.7. Velká Praha	80
2. SLOUPY	95
2.1. Světecké sloupy	95
2.2. Morové sloupy	100
2.3. Valdštejnův sloup	110
2.4. Drahomířin sloup	111
2.5. Čertův sloup	113
3. BOŽÍ MUKA	121
4. OBELISKY	135
5. KANDELÁBRY	155
6. KAŠNY A FONTÁNY	167
6.1. Staré Město	168
6.2. Nové Město	177
6.3. Malá Strana	185
6.4. Hradčany	189
6.5. Vyšehrad	194
6.6. Velká Praha	195

Rejstřík	204
Prager Statuen, Denkmäler und andere steinerne Andenken (Zusammenfassung)	209
Prague's statues, monuments and other memorable objects (Abstract)	210

Úvod

Praha, město s více než tisíciletou historií, sídlo českých knížat, králů i prezidentů, má kromě jiných pozoruhodností i mimořádné množství nemovitých kulturních památek. Mezi nimi naprosto převládají památky stavební, ale nemálo je vedle nich i památek jiných. Jsou to volné sochy, pomníky, památníky, různé sloupy a obelisky, kašny, fontány apod., které plní především funkci ozdobnou. Bývají označovány za drobné památky, i když někdy jsou jejich rozměry úctyhodné. Až na výjimky se s nimi setkáváme na veřejných prostranstvích, v parcích, sadech, náměstích nebo ulicích, kde dotvářejí a zvelebují městský exteriér. Nejčastější jsou, stejně jako většina ostatních nemovitých kulturních památek, v historickém jádru města, zahrnujícím Staré Město, Josefov, Nové Město, Malou Stranu, Hradčany a Vyšehrad, které bylo i díky nim v prosinci 1992 zapsáno na seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

Z malé části, zejména v případě plastik některých významných pomníků, byly odlity v bronzu, převládají však výtvoři z přírodního kamene. A právě jen takovým je věnována tato publikace.

Těmito kamennými památkami se dosud nikdo souhrnněji nezabýval, a když, tak jen některými z nich. V tomto případě nutno jmenovat práce věnované nejrozličnějším pražským sochám a pomníkům (M. Krejčí 1979, V. Rybařík 1996, E. a J. Hruběšovi 2001, 2003) nebo kašnám a fontánám (A. Ederer – J. Uxa 2009). Přiměřené místo bylo drobným památkám věnováno v monografii *Praha kamenná* (D. Březinová aj. 1996) a zejména v pětidílné encyklopedii Ústavu dějin umění AV ČR *Umělecké památky Prahy* (R. Batková a kol. 1998, P. Vlček a kol. 1996, 1999, 2000 a 2012, D. Prix a kol. 2017), která se týká nejen pražského historického jádra, ale i vnějších pražských území.

Záměrem této publikace bylo podat souhrnné informace o dosud existujících pražských sochách, pomnicích, světeckých, morových a jiných sloupech, božích mukách, obeliscích, kandelábrech, kašnách a fontánách, které byly zhotoveny zcela nebo z převážné části z přírodního kamene a které se nacházejí na volně přístupných místech území hlavního města Prahy. Přiměřená pozornost při tom byla věnována i takovýmto dílům už zaniklým.

U každého objektu jde o umělecký a technický popis s uvedením zhotovitelů díla, doby a historie jeho vzniku a o přesnější specifikaci použitého kamene. Všechny starší informace byly revidovány, některé doplněny anebo opraveny. Celkem je takto dokumentováno na tři stovky nejrozličnějších pražských kamenných výtvarných děl. Většina z nich je zapsána v seznamu nemovitých kulturních památek České republiky, ať už samostatně nebo jako součást větších památkových celků.

Převážná část obsahu knihy je sestavena z mých dříve publikovaných článků v časopisech *Kámen*, *Zprávy památkové péče*, *Věstník Klubu Za starou Prahu* nebo *Dějiny a současnost*, patřičně doplněných a upravených. Úvodní obsáhlá kapitola o pražských sochách a pomnících je však zcela nová, zatím nepublikovaná.

Údaje jsem získával po mnoho let důkladným studiem literatury a archivních dokumentů i osobními dotazy u zasvěcených osob nebo institucí, v neposlední řadě i na internetových stránkách *Seznam kulturních památek v Praze* (Wikipedie), *MonumNet*, *Památkový katalog* a dalších, podle jednotlivých druhů památky. Všechny objekty jsem navštívil (často i opakovaně) a zdokumentoval, pokud to bylo možné, i fotograficky.

Publikace v této podobě tak snad vyplní mezeru, kterou dosud tomuto hmotnému kulturnímu bohatství Prahy dlužíme.

Závěrem je mojí milou povinností poděkovat všem, kteří mi jakýmkoliv způsobem pomohli k realizaci této knihy.

Praha, květen 2018

Václav Rybařík